

РЕШЕНИЕ

№ 96

гр. София, 30.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на двадесет и осми февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Николай Джурковски

Членове: Александър Желязков
Емилия Колева

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
в присъствието на прокурора Апелативна прокуратура-София
като разгледа докладваното от Николай Джурковски Въззивно наказателно дело от общ характер № 20221000600063 по описа за 2022 година

С присъда от 04.10.2021 г. на СГС-НО, 2 състав, постановена по НОХД № 753/2020 г. по описа на същия съд, подсъдимата Л. Я. Д. - родена на *** г. в гр.***, жив. в гр. *** , ул. „***“ № 9, българска гражданка, омъжена, с висше образование, неосъждана, пенсионер, с ЕГН ***** е призната за НЕВИНОВНА в това, че за времето от 03.12.2013 г. до 19.04.2018 г. в гр. *** , ул. „***“ № 2 в качеството си на длъжностно лице - *** на Държавен културен институт към Министъра на външните работи, не положила достатъчно грижи за управлението, стопанисването и запазването на повереното ѝ имущество - паметник - символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста /предмет на договор № 14/08.08.2013 г., сключен между ДКИ към Министъра на външните работи и „Арт студио - М. Ц.“ ЕООД/ и от това последвала значителна повреда, разрушаване и повреждане на паметника, с което причинила значителни щети на Министерство на външните работи на Република България в размер на 31 960.00 лева, поради което и на основание чл.304 НПК е оправдана по обвинението за извършено престъпление по чл. 219, ал.1 НК.

Срещу така постановената оправдателна присъда е постъпил въззивен протест от прокурор в СГП с оплаквания, че е неправилна, незаконосъобразна и постановена, без да са анализирани в пълнота представените от обвинението доказателства. С оглед на това и на основание чл. 334 т.2 и чл. 336 ал.1 т.2 от НПК подалият протеста прокурор предлага да бъде отменена атакуваната оправдателна присъда, с която подсъдимата Л. Я. Д. е призната за невиновна по предявеното ѝ в обвинителния акт обвинение за престъпление по чл. 219

ал.1 НК, и да бъде постановена нова присъда, с която подсъдимата да бъде осъдена за извършеното от нея престъпление.

В представените допълнителни писмени изложения към протеста прокурорът от СГП изразява несъгласието си с правните изводи на първоинстанционния съдебен състав, според прочита на които деянието, за което е обвинена Л.Д., не покривало обективните признаци на престъплението по чл. 219, ал.1 от НК, доколкото в качеството ѝ на *** на Държавния културен институт на подсъдимата не ѝ били вменени конкретни задължения или правомощия, произтичащи от нормативен акт, от вътрешни организационни правила и/или заповеди, и/или от длъжностна характеристика, обуславящи /предопределящи/ нейно активно поведение, насочено към извършване или организиране на действия по преместване и/или по съхранение на процесния паметник след изработката му до момента на транспортирането му и окончателното му поставяне в град Тел Авив, Израел.

В допълнението към протеста се излагат съображения, че в обстоятелствената част на обвинителния акт (л. 4-ти от ОА) наблюдаващият досъдебното производство прокурор напълно резонно и основателно се е позовал на Постановление № 7/23.12.1976 г. на Пленума на ВС на РБ, според пункт 2-ри на което неполагането на достатъчно грижи не е каузално свързано само с неизпълнение на задължения, произтичащи от нормативни актове и/или от технологични правила, невключени в нормативните актове. Сочи се, че източник на неположени достатъчно грижи, в светлината на укоримо бездействие по смисъла на чл. 219 от НК, би могло да бъде и несъобразяването на дееца /длъжностното лице/ с общопризнати правила, съставляващи част от добрата житейска практика.

В тази връзка се твърди, че в качеството ѝ на представител на възложителя (ДКИ) по процесния договор № 14/08.08.2013 г. подсъдимата Д. е съзнавала, че изработката на паметника и последвалото отлагане напред във времето (отнесено спрямо датата на подписване на протокола за приемане от 03.12.2013 г.) на неговото поставяне на мястото, за където е бил предназначен, ще наложи извършване на активни действия по съхранението и опазването му от повреждане и/или от унищожаване. Изтъква се, че в договора за изработка не са били включени изрично задължения за страните по съхранение на паметника след приемането му по реда на чл. 264 от ЗЗД, поради което, според прокурора от СГП, подсъдимата е съзнавала, че рискът от последващо погиване или повреждане на изработеното след датата 03.12.2013 г. ще премине изцяло върху възложителя, т.е. върху ДКИ.

Излагат се доводи, че прилагането на принципите за добра житейска практика са задължавали подсъдимата, след като е заплатила на изработващия цялата стойност (31 960 лева) по договора и след като изработката е била приета от нея, да предприеме най-малкото последващи действия по незабавно подписване с изработващия или с трето лице на протокол за отговорно пазене, който по същество би бил обективно доказателство за сключването на договор за влог по чл. 250 и сл. от ЗЗД. Според прокурора, дори нещо повече, добрите практически модели в контекста на реално изпълване по съдържание на израза „полагането на грижи на добър стопанин“ са задължавали подсъдимата да организира в рамките на

инкриминирания времеви интервал с нейно участие и/или с участието на други служители в ДКИ извършването на периодични проверки на мястото на съхранение на паметника, за да е известно моментното негово състояние.

Застъпва се позиция, че за сключването и изпълнението на договор за влог, който принципно е безвъзмезден, респ. за изготвянето на протокол за отговорно пазене, не е било необходимо осигуряване на допълнителен финансов ресурс от бюджета на ДКИ. По виждане на прокурора дори и да се приеме, че за опазването и/или за транспортирането на паметника до място за временно съхранение е било необходимо отпускане на допълнителни парични средства, то по делото няма каквито и да било доказателства, че такива средства биха били отказани от Министерски съвет на РБ и/или от МВнР на РБ, ако са били поискани от подсъдимата. Сочи се обаче, че такива финансови искания или предложения, насочени към осигуряването на средства за такива цели, така и не са били релевирани от подсъдимата.

Срещу така подадените протест и допълнителни писмени изложения към него, изготвени от прокурор при СГП, в срока по чл. 322 от НПК /преди да бъде даден ход на делото пред въззивната инстанция/ е постъпило писмено възражение от адвокат В. Т. В. от САК и от адвокат Д. В. от САК, защитници на подсъдимата Л. Я. Д..

В това възражение като неоснователно е квалифицирано твърдението в допълнителното писмено изложение към протеста, че неправилно СГС е признал Л.Д. за невинна, тъй като тя не се била съобразила със задълженията си, произтичащи от общопризнати правила, част от добрата житейска практика (по см. на ППВС № 7/23.12.1976 г.), както било посочено на стр. 4 от обвинителния акт. В тази връзка се твърди, че на Л.Д. никога не е повдигано обвинение и тя не е предадена на съд за неполагане на достатъчно грижи, произтичащи от „общопризнати правила, част от добрата житейска практика“. Сочи се, че в обвинителния акт са изброени общи разпоредби от ЗФУКПС, от Устройствения правилник на ДКИ и от длъжностната характеристика на Л.Д. и че после е посочено какви, според обвинението, действия тя трябвало, но не била извършила, а накрая било обобщено, че „неизпълнението на задълженията, свързани с ръководенето, управлението, стопанисването и запазването на повереното ѝ в качеството ѝ на *** на ДКИ имущество, произтичащи от ЗФУКПС, Устройствения правилник на ДКИ и длъжностната характеристика“, които Л.Д. била допуснала, и от което последвали щети, представлявало едновременно дисциплинарно нарушение и изпълвало изпълнителното деяние „неполагане на достатъчно грижи“. Изтъква се обаче, че в обвинителния акт не са посочвани каквито и да е конкретни правила, за които да се твърди (а още по-малко да е доказвано), че са „общопризнати“ и че са „част от добрата житейска практика“, за да може да се установява, че тези правила не само са съществували, а са били императивно обвързващи Л.Д. и тя да не се е съобразила с тях. По този повод се изтъква, че чл. 6, ал. 3, б. „а“ от КЗПЧОС гарантира на обвиняемия/подсъдимия в наказателно производство да бъде информиран за причините за обвинението срещу него, което включва както фактите, въз основа на които се твърди да е извършил вмененото му престъпление, така и тяхната правна квалификация, като това право е неразривно свързано и с правото по чл. 6, ал. 3, б. „а“ и „б“ на обвиняемия/подсъдимия да подготви надлежно

защитата си (решение от 07.01.2010 г. по делото П. срещу България; решение от 22.06.2021 г. по делото Ж. срещу България). В този ред се заявява, че именно, за да спази закона и да не излезе извън предмета на делото, СГС се е ограничил в своята правна преценка до това дали с посочените в обвинителния акт разпоредби на Л.Д. са били вменени твърдените в обвинителния акт задължения, като не си е позволил да изследва дали подсъдимата е била обвързана с „общопризнати правила, част от добрата житейска практика“, които никога не са били твърдени, респ. конкретизирани в обвинителния акт.

Сочи се също, че на Л.Д., като *** на ДКИ, никога и под никаква форма не ѝ е бил поверяван паметник и не са ѝ вменявани каквито и да е ангажименти по опазване на този паметник, произтичащи от нормативни или технологични правила или от безспорни положения от теорията, житейската практика или общопризнати правила. Заявява се, че са ѝ били поверени целеви финансови средства и то за разходването им по дейност, изцяло несвързана със служебните ѝ задължения. Според защитата в обвинителния акт няма посочени нормативни актове или други правила, които да са създали за Л.Д. задължение и да са ѝ вменявали да полага грижи по „опазване“ на паметник. Изтъква се, че съгласно внесеното обвинение Л.Д. е нарушила чл. 3, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, чл. 6, ал. 3 от Устройствения правилник на ДКИ (според която директорът организирал, контролирал и координирал цялостната дейност на Института), както и вмененото ѝ с длъжностната ѝ характеристика задължение за ръководство на дейностите по управление на художествения фонд, за реализиране на проекти и прояви на Института, за сключване на договори във връзка с дейността и развитието му. Твърди се обаче, че тези разпоредби са общи норми и създават общо задължение за финансово управление и контрол на ДКИ от неговия директор, както и общи задължения по реализиране на предмета на дейност на ДКИ, но без конкретно съдържание или параметри. С оглед на това се застъпва становище, че с тези разпоредби не се вменява на Л.Д. като *** на ДКИ нито едно конкретно задължение, а още по-малко задължение по опазване на конкретния паметник - скулптурна фигура. Излагат се и доводи, че всички цитирани разпоредби са пряко свързани с и производни на обичайната дейност на Института, посочена в чл. 5 от Устройствения правилник на ДКИ; че предмет на дейност на Института е стопанисването на неговия Художествен фонд, част от който не е и не може да бъде процесният паметник (според чл. 4 от Вътрешните правила за управлението на художествения фонд на МВНР в него се включват художествени произведения, закупени със средства на или дарени на МВНР или представените му за временно публично показване); че предмет на дейност на Института е и самостоятелното организиране на проекти и прояви; както и че поръчката за изготвяне на скулптура, символ на българския принос в спасяването от Холокоста на евреите от днешните български земи, и монтирането ѝ в Тел Авив като част от реализиране на приет от Министерския съвет Национален план за честване на 70 г. от спасяването на българските евреи изобщо не е част от предмета на дейност на ДКИ и не е организирана от него проява. Изразява се становище, че без на Л.Д. да е вменено задължение (от нормативен характер или не) в качеството на длъжностно лице не може да има неизпълнение на това задължение и че дори само на това основание обективно няма как да

бъде реализирано изпълнителното деяние „неполагане на достатъчно грижи“ - не са й вменявани грижи, за които да може да се преценява дали са положени в достатъчна степен или не.

Във връзка с гореизложеното се акцентира на обстоятелството, че цялата ангажираност на Л.Д. и на ръководения от нея ДКИ в дейността по изграждането и поставянето на процесния паметник в Израел не произтича от служебните й задължения и регулиращите ги актове, а от нарочно писмо от 13.05.2013 г. на главния секретар на Министерския съвет. Отбелязва се, че служебните задължения на Л.Д. като *** на ДКИ са регламентирани от Устройствения правилник на ДКИ и от нейната длъжностна характеристика и че те се свеждат до управлението на фонда на МВНР (т.нар. скулптурен парк), реализация на проектите на ДКИ, координация между ДКИ и други институции по повод извършваната дейност, планиране на дейността и бюджета на ДКИ, трудови отношения със служителите. Същевременно се отбелязва, че изработването и монтажът в Израел на „паметник, символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста“ е предмет на проект на Министерския съвет и че това става ясно при проследяване на фактите, игнорирани от обвинението, но произтичащи от доказателствения материал по делото и изложени на л. 5-6 и 11-12 от мотивите на присъдата. В тази насока се изброяват следните факти:

На 24.01.2013 г. по инициатива на Министерски съвет Съюзът на българските художници е обявил конкурс за „паметник-символ на спасяването на българските евреи“, който да бъде монтиран не в Тел Авив, а в София - в градинката между Народното събрание и Национална художествена академия (л. 33, том 6 ДП).

Месец по-късно, на 14.02.2013 г., с Решение № 92 на Министерския съвет е приет Националният план на събития и инициативи за честване на 70-годишнината от спасяването на българските евреи в национален и външнополитически план (приложено в с.з. от 02.06.2021 г.) и че едва в този план е предвидено поставянето на паметник, посветен на спасяването на евреите от днешните български земи, в Израел. В изпълнение на това решението на 15.02.2013 г. е издадено Постановление № 34 на Министерския съвет (приложено в с.з. на 02.06.2021 г.), с което е одобрено предоставянето на допълнителни бюджетни кредити по бюджета на Министерски съвет за 2013 г., като изпълнението на постановлението е възложено на министъра на финансите и на главния секретар на Министерския съвет.

На 28.02.2013 г. е сключен Договор 50/28.02.2013 г. (л. 26 -28 том 4 ДП) между Министерския съвет и Съюза на българските художници за провеждане на конкурс за идеен проект на паметник за София, като при провеждане на конкурса е избран идейният проект на скулптора М. Ц..

На 13.05.2013 г. с писмо на главния секретар на Министерския съвет Р. Ж. до Л.Д., като *** ДКИ (л. 32, том 4 ДП), подсъдимата е уведомена, че е предвидено поставянето на „паметници в гр. Тел Авив, държавата Израел, и в София, Република България“, че СБХ е провел конкурс и избрал идеен проект за паметника и че „ще бъдат предоставени цели

средства в размер на 50 000 лв. на Държавния културен институт към Министерството на външните работи за изпълнение на поръчката”. Впоследствие тези целеви средства са предоставени на ДКИ в периода юли-август 2013 г. (л. 20-21, 29-31, том 4 ДП).

Претендира се, че въз основа на така описаните факти по делото е установено безспорно, че проектът е изцяло на Министерски съвет; че е значително по-широкообхватен от изработването на паметник за поставянето му в Тел Авив; че първоначално е било предвидено единствено поставянето на паметник в София и че именно с оглед определеното му в София място е проведен конкурс и избран идеен проект; че за изграждането и поставянето на паметник в Израел нито е провеждан конкурс, нито е изготвян проект; както и че ДКИ е включен в конкретна част от проекта не заради своя обичаен предмет на дейност, а по силата на писмото от 13.05.2013 г. на главния секретар на МС Р. Ж..

Акцентираща се, че с това писмо на Л.Д. не е поверен паметник, а са й поверени целеви средства в размер на 50 000 лв. „за изпълнение на поръчката“ и че именно това писмо и неговото съдържание са начинът, по който ДКИ и Л.Д. са ангажирани с конкретна част от проекта за честване на спасяването от Холокоста на евреите от днешните български земи.

В тази връзка се сочи, че в обвинителния акт изцяло липсват факти за връзка между дължностното качество на подсъдимата, служебните й задължения в това й качество и твърдения предмет на посегателство — паметник, символ на българския принос в спасяването от Холокоста на евреите от днешните български земи, както и че такива факти изобщо не съществуват - обективно не съществува фактическа или правна връзка между заеманата от Л.Д. длъжност *** на ДКИ и процесния паметник. С оглед на това се изразява становище, че не е налице възможност за извършване на твърдяното престъпление по чл. 219 НК от обективна страна.

Във възражението се заявява, че в случая липсва предмет на твърдяното престъпление по чл. 219 НК. В тази насока се развиват доводи, че процесният паметник, за който се твърди, че е бил поверен на Л.Д. в дължностното й качество, всъщност не е паметник и че обективно няма как да й е бил поверен паметник. Твърди се, че по дефиниция паметникът е недвижима вещ и не може да бъде поверявана никому, като в този смисъл се сочат разпоредбите на чл. 4, ал. 1 от Закона за военните паметници („паметник е недвижимо материално свидетелство“), чл. 47, т. 4 и чл. 48, ал. 1 от Закона за културното наследство. Изтъква се, че описаната по делото вещ, третирана като паметник, е всъщност скулптура, която може да стане паметник, когато бъдат изпълнени всички архитектурни, конструктивни и художествени изисквания за това и в съответствие с установените в Израел правила тя бъде монтирана на определеното й място в Израел. Въз основа на това се формулира извод, че на Л.Д. не е поверяван паметник и че такъв към инкриминирания период не е съществувал, като на нея не е поверявана и скулптура, а са и поверявани единствено целеви средства в размер на 50 000 лв. „за изпълнение на поръчката“.

Счита се също за безспорно установено по делото, че добрата практика и общопризнатите правила, доколкото има такива, повеляват след изработването на една скулптура и до нейното инсталиране като паметник отговорността върху съхраняването й, наред с всички

други дейности, да е на нейния автор и че в случая именно тези практики са действали и по тях са се водили Л.Д., ДКИ и авторът на процесната скулптура - М. Ц..

Като изцяло неверни се квалифицират направените в допълнителното изложение към протеста твърдения, че в договора за изработка не били включени „изрично задължения за страните по съхранение на паметника след приемането му по реда на чл. 264 ЗЗД“ и че рискът от последващо погиване или повреждане на изработеното след 03.12.2013 г. преминавал изцяло върху ДКИ като възложител. Твърди се, че визираният от СГП договор е Договор 14/08.08.2013 г. с „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ за изработка на паметника и участие в монтажа му и Анекса към него, но че този договор не е договор за изработка по чл. 258 и сл. ЗЗД. Твърди се още, че изработената скулптура никога не е била приемана по реда на чл. 264 от ЗЗД, вкл. и чрез подписване на приемо-предавателен протокол, като на 03.12.2013 г. е подписан не приемо-предавателен, а констативен протокол, с който се „констатира изработването на паметника - символ на българския принос за спасяването на евреите от Холокоста от автора М. Е. Ц.“. С оглед на това се заявява становище, че рискът от последващо погиване или повреждане на изработеното след 03.12.2013 г. никога не е преминавал върху ДКИ.

Относно гореизложеното се излагат аргументи, че Договор № 14/8.8.2013 г. с предмет изработка и монтаж на паметник не е класически договор за изработка по ЗЗД, поради което и във връзка с него никога не е бил подписан приемо-предавателен протокол, а само и единствено констативен протокол. Като определящи характера и правната природа на Договор № 14/8.8.2013 г. се сочат неговият предмет /изработване на произведение на изкуството - „паметник“, обект на авторско право/ и неговата цел - не тази скулптура да стане собственост на ДКИ, а да се създаде, да се транспортира и монтира като паметник в Израел. По този повод се отбелязва, че съгласно чл. 1 от този договор на „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД е възложено и дружеството като изпълнител приема „да изработи паметник - символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста“ и „да участва при монтирането на произведението в Израел“. Според изготвилите възражения защитници от предмета на въпросния договор става ясно, че той не е класически договор за изработка (чл. 258 и сл. ЗЗД), както напълно неаргументирано се твърди в допълнителното изложение към протеста. В подкрепа на това становище се излагат доводи, че при договора за изработка по ЗЗД с фактическото предаване и приемане на поръчаното или при невъзможност за това — при одобряване на поръчаното, се прехвърля и рискът от погиване, защото с приемането, респ. с одобряването на поръчаното изпълнението на договора е прието и възможителят става собственик на изработеното, при което с прехвърлянето на правото на собственост се прехвърля и рискът от погиване. Така, според защитниците обсъжданият Договор № 14/8.8.2013 г. е договор не за изработка, а за създаването по поръчка на произведение, което е предмет на авторско право - чл. 42 от ЗАПСП, като в този смисъл е цитирано решение от 03.05.2010 г. по арбитражно дело № 292/2009 г. към АС на Българската търговско-промишлена палата, в което е посочено, че авторскоправната поръчка е самостоятелен вид договор, който действително е близък до договора за изработка, като същностната разлика е,

че при договора за изработка възложителят придобива изработеното, докато при авторскоправната поръчка като обща постановка възложителят получава право да използва създаденото произведение само за целите, за които това е уговорено, а съзателят на произведението запазва авторското си право.

Сочи се също, че Договор № 14/08.08.2013 г. като договор за създаване по поръчка на произведение, което е предмет на авторско право, има специфичен предмет — не само за изработването на скулптура, а и за монтирането ѝ като паметник на определеното в Израел място. Изтъква се, че именно с оглед този предмет на договора ангажиментът на „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД и на М. Ц., като автор на произведението, не се е свеждал само и единствено до създаването на скулптура до преценен от автора (и констатиран с протокола от 03.12.2013 г.) етап на относителна завършеност. Твърди се, че към този момент скулптурата е била само относително завършена, тъй като нейното окончателно завършване е могло да бъде констатирано и осъществено едва с поставянето ѝ като паметник на определеното място. Соци се, че създаването на паметник не е едноактна дейност, а цялостен творчески процес, който изисква специфичната авторска грижа и специфичен ресурс, с който, по силата на договора, именно авторът е разполагал и който трябва лично да използва, за да реализира възложеното. Претендира се, че тази реализация е включвала както реално извършените от М. Ц. действия по договаряне с лелярна; осигуряване на инструменти, на материали за изработка и сглобяване на скулптурата, така и много други действия, които тепърва той е имал задължението да предприеме след 03.12.2013 г., когато започне процедурата по транспортиране и монтаж на изготвеното до този момент, а именно — всички специфични дейности по опаковане, организиране на транспорт и съобразени с нуждите на творбата дейности по монтаж. Заявява се, че в случая правна и фактическа отговорност за всички тези нужди е имал скулптурът М. Ц.. Счита се, че авторът М. Ц. не само е носел правната и фактическа отговорност за съдбата на скулптурата от изработването ѝ до монтирането ѝ като паметник, вкл. за нейното добросъвестно съхранение, но че и самият той ясно е съзнавал това, видно от съдържанието на Договор № 14/08.08.2013 г., по който той е страна чрез собственото му и управлявано от него дружество.

Поддържа се и становище, че обстоятелството, че скулптурата никога не е била и не е трябвало да бъде във владението на ДКИ, се доказва включително и от това, че тя никога не е била осчетоводявана като актив на ДКИ или на МВнР, нито пък е била включвана във фонда на МВнР, стопанисван от ДКИ.

Във възражението се твърди, че с констативния протокол от 03.12.2013 г. няма как да има „приемане“ на скулптурата „по реда на чл. 264 ЗЗД“, не само защото не е изготвян с цел да установи окончателно изпълнение по договор за изработка, а и защото към датата на подписването на протокола е нямало как да има окончателно завършен продукт - окончателно изработване и довършване на паметника. Счита се, че скулптурата не е можела да бъде окончателно завършена и готова за монтаж преди от израелска страна да бъде избрано конкретното място за монтирането ѝ като паметник, респ. че скулптурата е била окончателно завършена и готова за монтаж едва през 2018 г. - след съобразяването с

определеното в края на 2017 г. място за поставянето ѝ като паметник и наложените с това промени по нейния дизайн. Твърди се, че въпросът с мястото, на което е следвало да бъде поставен паметникът в Израел, е решен едва през 2017 г. и че това се доказва от кореспонденцията между българския посланник в Израел и Министерство на външните работи, водена чрез грами в периода 2013 – 2018 г., от която личи колко дълго този въпрос е бил „висящ“. Сочи се, че избирането от страна на Израел на конкретно място за поставяне на паметника в края на 2017 г. - много след изработването на самата скулптура от М. Ц. - на практика е довело до нуждата от изменение на изработеното, като съобразно спецификите на избраното място (парк, в който играят деца) от израелска страна е поставена необходимостта да се внесат корекции по скулптурата - премахване на пластичен елемент „звездата на Давид“. Изтъква се, че това се потвърждава от приложените по делото грами и от писмо на М. Ц. до ДКИ от 10.05.2018 г., с което той предоставя информация за необходимите действия, които трябва да предприемат, за да измени скулптурата според изискванията от израелска страна, както и че това обстоятелство изрично е било изтъкнато и в Дневния ред на МС за 14.03.2018 г. - „Комисията по паметниците в община Тел Авив е предложила да бъде направена известна промяна в дизайна на паметника, което налага повторното му изливане от метална сплав“. Така изложеното е интерпретирано от защитниците като поредното самостоятелно основание да се приеме, че подписаният между ДКИ и „АРТ СТУДИО — М. Ц.“ ЕООД протокол от 03.12.2013 г. е констативен и с него не се прехвърля нито фактическа власт, нито право на собственост, нито риск - защото тепърва е предстояла да се реализира целта на поръчката - скулптурата да се завърши, за да се транспортира и монтира на избраното място в Израел, където да стане паметник. Заявява се, че всички тези предстоящи дейности още с Договор № 14/8.8.2013 г. са предвидени да бъдат извършени с активното и безалтернативно участие на М. Ц.. Затова, според защитниците, след 03.12.2013 г. скулптурата е била във владение на своя автор и под негова отговорност в съответствие с експертната му компетентност и заради необходимостта от последващи негови действия като творец.

Като неверни са квалифицирани и направените в допълнителното изложение към протеста твърдения, че Л.Д. съзнавала, че изработването на паметника и отлагането напред във времето на „поставянето му на мястото, за където е бил предназначен“ „ще наложи извършване на активни действия по съхранението и опазването му от повреждане и/или унищожаване“. Счита се, че и това твърдение излиза извън пределите на обвинението, доколкото Л.Д. е обвинена за това, че при непредпазливост, а не при пряк умисъл не е положила дължимите от нея достатъчно грижи. В тази връзка се изтъква, че към 03.12.2013 г. е била изготвена относително завършена скулптура, която е съхранявана от автора в лехурната, в която е била изработена и че се е очаквало определянето на място и дата на нейния монтаж в Израел, за да може да се пристъпи към целия процес от действия по окончателното ѝ завършване, транспортиране и поставяне. Излагат се доводи, че никое от тези обстоятелства не е налагало (правно или фактически) ДКИ или Л.Д., като негов ***, да извършва каквито и да е по-нататъшни „активни действия“, включително по „съхраняването и опазването“ на скулптурата от „повреждане и/или унищожаване“. Като напълно

необосновано и произволно предположение се определя претенцията на прокуратурата, че самият факт на оставяне на скулптурата на съхранение в двора на леярната в с. *** създава задължение за активна дейност по съхранението и опазването ѝ, без която дейност тя неизменно би се увредила или би погинала.

Твърди се също, че независимо от горните обстоятелства Л.Д. е положила допълнителни грижи, за да гарантира по всички зависими от нея начини изпълнение на вменената ѝ отговорност, а именно - защото Л.Д. и експертите в ДКИ са били наясно, че по политически причини /смени на правителството и др./ въпросът за завършването на проекта е стоял нерешен и може да остане такъв продължително време, те са предприели допълнителни действия, с които още веднъж скулптурът М. Ц. да бъде правно и фактически ангажиран с всички свързани с вече готовата скулптура дейности до нейното монтиране в Израел. Сочи се, че в тази връзка е изготвената подробна докладна записка от св. И. П., в която надлежно е обсъдено, че „По независещи от института и автора причини...беше забавено изработването на произведението, както и неговото транспортиране през 2013 г. до Тел Авив. ... Предвид спецификата на произведението и необходимостта от професионално изпълнение, считам за целесъобразно това да се извърши от неговия автор. Във връзка с горното моля да бъде разрешено сключването на договор...“, както и че тази докладна записка е последвана от сключването на Договор № 18/17.12.2013 г. за транспорт и монтаж на паметника между ДКИ и „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД, с който изпълнителят се задължава „да транспортира готовия изработен паметник до мястото, предвидено за инсталирането му, което включва изработване на транспортна опаковка, застраховка, както и всички останали разходи по транспорта“ и „да осъществи монтирането на произведението в Израел на собствени разноски“, като се ползва със съдействието на ДКИ и българското посолство в Израел. Твърди се също, че сумата е платена изцяло авансово на същата дата 17.12.2013 г.; че в договора изрично е предвидена клауза, че при неизпълнението му от изпълнителя той дължи връщане на сумата по него, ведно с лихвите; че в допълнение, заради авансовото изплащане на възнаграждението, е подписана и банкова гаранция за добро изпълнение на договора; че след като в края на 2017 г. е установено, че скулптурата вече не се намира в двора на леярната в *** връщането на сумата по Договор № 18/17.12.2013 г. за транспорт и монтаж на паметника е гарантирано още веднъж и с подписването от М. Ц. на два записа на заповед в полза на ДКИ и че впоследствие сумата е възстановена. Заявява се становище, че дори в разрез с фактите и правото да се приеме, че след подписването на констативния протокол от 03.12.2013 г. фактическата власт върху скулптурата, респ. рискът от погиването ѝ е преминала от „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД в ДКИ, то с подписването на втория договор - от 17.12.2013 г. - по силата клаузите му те категорично отново биха се прехвърлили върху „АРТ СТУДИО — М. Ц.“ ЕООД, тъй като от момента на сключването му и заплащането по него на 17.12.2013 г. не само фактическата власт върху скулптурата е на М. Ц. и неговото дружество, но от този момент нататък и до пълното изпълнение на договора на основание чл. 373 от Търговския закон и на чл. 352 от Търговския закон рискът от погиване на вещта също е у него.

Във връзка с гореизложеното се сочи, че по делото безспорно е установена поредица от активни действия по проекта, предприети от ДКИ и от Л.Д., като негов ***, считано от май 2013 г., когато ѝ е възложено „изпълнение на поръчката“: -сключването на Договор № 14/8.8.2013 г. за изработване и участие в монтажа на паметника; - подписването на констативен протокол от 03.12.2013 г. за удостоверяване на изработването на скулптурата; -сключването на Договор № 18/17.12.2013 г. за транспорт, застраховка и монтаж на паметника в Израел; -подписването на банкова гаранция за добро изпълнение; - надлежното реализиране на целево отпуснатия бюджет от 50 000 лв. в рамките на годината, за която е отпуснат; -подписването на два броя записи на заповед в полза на ДКИ и получаването обратно на сумата, заплатена на М. Ц. за неосъществения транспорт и монтаж на скулптурата, чиято липса е установена в края на 2017 г. Твърди се, че тази съвкупност от действия не е била възлагана на Л.Д. и за нея никога не е възниквало задължението да ги извърши, но че независимо от това тя го е сторила и по този начин е положила повече от достатъчно грижи да гарантира с всичките ѝ възможни правни и фактически средства пълноценното и безпрепятствено изпълнение на поръчката - създаването и монтирането на паметник за спасяването на българските евреи от днешните български земи в Израел, като по този начин в края на 2013 г. всичко възможно от страна на ДКИ, от компетентността на Л.Д., е било извършено и организирано. Заявява се, че към посочения момент скулптурата е била изработена до възможната степен на завършеност и се е държала на съхранение „в избраното от автора място“; че се е чакало от МС, МВнР и от израелска страна да се вземат политическите и културно-административни решения за мястото на поставяне на паметника и за датата на неговото откриване; че при решаването на всички въпроси за работата по паметника, за сроковете, за средствата, за причините за забавяне на проекта, за доуточняване на детайли с общината на Тел Авив пряк участник е бил и авторът на скулптурата М. Ц., с когото българският посланик в Израел е общувал писмено, по телефона и лично, видно и от грамите от посолството в Тел Авив, напр. от май 2013 г., от септември 2013 г., от октомври 2014 г., от 14.12.2017 г. Излагат се аргументи, че именно в тези обстоятелства се коренят и причините от края на 2013 г. до есента на 2017 г. ДКИ и Л.Д. да не предприемат никакви нови действия, тъй като е нямало никакъв повод за предприемането на такива. Освен това се посочва, че самият М. Ц., отговорен за целостта на своето произведение и държащ фактическата власт върху него, не е подавал до ДКИ никаква информация за нередности във връзка със скулптурата или за притеснения за успешното изпълнение на проекта в неговата цялост. Въз основа на всичко това във възражението се обосновава извод, че ако скулптурата, чието изработване е било констатирано на 03.12.2013 г., е била повредена или унищожена, то подобно обстоятелство не е и не може да бъде в причинна връзка с поведението на ДКИ и на Л.Д. като негов *** в периода на изпълнение на поръчката.

Като невярно е определено и твърдението в допълнителното изложение към протеста, че „добрата житейска практика“ била задължавала Л.Д., „след като изработката била приета от нея“, да подпише протокол за отговорно пазене, договор за влог по чл. 250 ЗЗД, да извършва „периодични проверки на мястото на съхранение на паметника“. Твърди се, че подобни задължения за Л.Д. не произтичат и никога не се е твърдяло да произтичат от „добрата

житейска практика“, както и че подобни задължения за нея не произтичат и от никакви други практики, нормативни или технологични правила. Сочи се също, че в обвинението, за което Л.Д. е предадена на съд, изобщо отсъстват твърдения, че за да положи достатъчно грижи, тя е трябвало да сключва договор за влог или да извършва „периодични проверки на мястото за съхранение на паметника“ и че тези твърдения за пръв път са въведени с допълнителното изложение към протеста. Поддържа се становище, че Л.Д. нито е имала задължението, нито за нея и за ДКИ е възниквала обективната възможност или необходимост да извършват претендираните от прокуратурата действия. Счита се, че в случая сключването на договор за отговорно пазене или подписването на протокол за отговорно пазене с М. Ц. е било напълно излишно и безпредметно, тъй като отговорността за съхранението на скулптурата всякога е била на М. Ц. (чрез неговото дружество) и че това произтича от естеството на скулптурата като произведение на изкуството, от същността на извършваната от М. Ц. авторска дейност, от същността и правните последици на всички подписани във връзка със скулптурата договори и други документи, от естеството на дейността, която тепърва е трябвало да бъде извършена от М. Ц.. В тази връзка, според защитата, фактът, че в договорите и другите документи не е изрично използван изразът „отговорно пазене“, не поставя под съмнение кое е лицето, което е извършвало това отговорно пазене и на какви основания.

Аналогично се счита, че не е имало и причина Л.Д. да сключва договор за влог на скулптурата. Твърди се, че договорът за влог има за предмет съхраняването на движима вещ, но че паметникът, по дефиниция, е недвижима вещ и не може да бъде предмет на договор за влог. Оспорва се позицията на прокуратурата, че договорът за влог бил безвъзмезден и че затова нямало проблем да бъде сключен такъв с М. Ц.. Заявява се, че договорът за влог може да е и възмезден и че в случая няма причина да се презюмира, че М. Ц. би искал да сключва безвъзмезден договор. Като необосновано се определя предположението на прокуратурата, че средства за опазването на скулптурата не биха били отказани от Министерски съвет или от МВнР на РБ, ако са били поискани от подсъдимата. Счита се, че в случая е нямало никакви основания, правни или фактически, ДКИ да сключва подобен договор, като е нямало и никакви основания, правни или фактически, които да налагат Л.Д. да отправя финансови искания за подобно нещо, нито МС или МВнР да ги уважават. Освен това се сочи, че подобни действия изцяло излизат извън правомощията на Л.Д. и изцяло извън възложеното ѝ по „изпълнение на поръчката“ за паметника.

Поддържа се и становище, че не е имало основание, нито необходимост, нито финансов ресурс ДКИ да организира периодични проверки на място за състоянието на паметника, както и че не е имало причини, които да налагат подобни действия, тъй като не е имало информация от М. Ц., отговарящ за съхранението на скулптурата, която да обоснове предприемането на подобни действия от ДКИ. Сочи се, че не е имало и основание Л.Д. да инициира преместването и поставянето на скулптурата в двора на МВнР, доколкото ДКИ е създаден, за да стопанисва тези скулптури, като няма правомощия да се разпорежда с парка или с творбите в него, нито може да решава какво и дали да бъде поставяно там (видно от

Вътрешните правила за управлението на художествения фонд на МВнР) и доколкото ДКИ и Л.Д. нито са имали някога възлагане, нито правомощие да поставят там скулптура, вкл. процесната. Изтъква се, че освен това подобни действия са били обективно невъзможни и напълно излишни, тъй като: - скулптурата е била съхранявана от автора и на негова отговорност в избрано от него място (леярната), предназначено именно за тази цел, на което място биха могли да се извършат дейностите по модифицирането ѝ (както се е наложило) и по опаковането ѝ за транспортиране; - е нямало финансов ресурс (не е и трябвало да има) да се организира такова сложно, трудоемко и рисково пренасяне и поставяне на скулптурата от с. *** в София на път за Тел Авив; - поставянето на скулптурната фигура в парка на МВнР е изисквало промяна в авторските права на експозицията в този парк, налагало е пространствено и инженерно-строително решение за скулптурната фигура, което най-малкото да не създава опасност за здравето и живота на посетителите на района.

Във възражението се поддържа и тезата, че повдигнатото на Л.Д. обвинение е без предмет, тъй като е неустановено (а и изобщо не са полагани усилия да се установи) какво се е случило със скулптурата (наричана в обвинителния акт паметник). Отбелязва се, че съгласно фактическото обвинение скулптурата, чието изработване е било констатирано от ДКИ с протокола от 03.12.2013 г., е погинала, но че това е несъвместимо с доказателствата и с правото предположение. Заявява се становище, че Л.Д. не може да носи отговорност за погиването на скулптура, за която не е установено по безспорен начин, че е погинала.

В тази връзка се претендира, че по делото са установени достатъчно факти, даващи основание да се зададе въпроса дали скулптурата, изработена от М. Ц. по договора с ДКИ, за да бъде поставена в Тел Авив, вместо това не е монтирана в София през 2016 г. Като такива факти в частност се сочат: - от момента на изработването ѝ в края на 2013 г. скулптурата е била съхранявана в леярната в с. ***; - през ноември 2017 г., когато вече е била избрана дата за откриването на паметника в Израел и е бил изготвян план за неговия транспорт и монтаж, св. М. А. и св. М. Ц. отишли в леярната в с. ***, като към този момент леярят е бил починал и в леярната не е имало скулптура; - през 2018 г. М. Ц. изработва нова скулптура и тя е монтирана като паметник в Израел. В тази насока се изброяват и следните фактически положения:

- скулптурата, предназначена за монтаж в Тел Авив и предмет на Договор № 14/8.8.2013 г. между „АРТ СТУДИО-М. Ц.“ ЕООД и ДКИ, е била изработена в края на 2013 г., което се установява с изготвения за това констативен протокол от 03.12.2013 г. и представения от скулптора при подписването му снимков материал;

- едва на 29.10.2014 г. - близо година по-късно, на свое заседание Управителният съвет на НДФ „13 века България“ тепърва взема решение за създаване на дарителска партида за изграждане на идентичен паметник в София.

- според отчетния доклад на Фонд „13 века България“ за 2015 г. към началото на 2015 г. във връзка с проекта са били налични 8 166.53 лв.; на 12.02.2015 г. за пръв път са постъпили средства за изграждане на паметника - 10 000 лв., а останалите 4000 лв. са постъпили на 24.06.2015 г. и че след това като аванс за изработка и монтаж на М. Ц. са заплатени 18 000

лева.

- според показанията на св. М. Ц. докато не е приключил работата по първия паметник - за Тел Авив, вторият не бил пипан въобще /като според защитниците скулпторът е започнал изработването на паметника, предназначен за София, едва след като му е заплатен аванс - не преди юни 2015 г., защото по-рано не е имало как на Ц. да бъде заплатен аванс, с използването на който той да започне изработка на паметника за София/.

- на 11.02.2016 г. с Решение на Столичния общински съвет въз основа на доклад е взето решение за поставянето на паметник - символ на спасяването на евреите от днешните български земи в гр. София, в което е посочено, че разходите по изработване и монтажа му са за сметка на инициаторите.

- на 7 юли 2016 г. паметникът - символ на спасяването на евреите от днешните български земи е открит в гр. София, а междувременно в целия този период от 2014 г. и на практика до 2017 г. откриването на паметника в Тел Авив се отлага многократно, с което самият св. М. Ц. е бил наясно, комуникирайки пряко с посланика на България в Израел, като от показанията му, дадени в досъдебното производство и приобщени по делото, личало и какво е било отношението му към въпроса - две години никой не го бил потърсил за първия паметник (този за Тел Авив) и предположил, че нищо няма да се случи с него.

- в този период М. Ц. е давал и интервюта по повод паметниците, като в интервю пред в. „Стандарт“ от 12.09.2015 г. М. Ц. е заявил, че пластиките били две, от бронз, едната за София, другата - за Яфа и че зад проекта инвеститор бил НДФ „13 века България“, като едната пластика вече била изработена, а в момента се завършвала втората, която била за Тел Авив; че аналогично е съдържанието и на интервюто, дадено от скулптора за в. „24 часа“ на 07.12.2016 г. - имало две еднакви пластики; инвеститор на проекта бил НДФ „13 века България“; че бил изработил паметника за 4-5 месеца, но трябвало да минат повече от три години, докато той бъде поставен пред Народното събрание в София.

Сочи се, че интервютата на М. Ц., дадени по повод изработваните от него паметници, са публично заявена и поддържана от него позиция по фактите, относими към делото, която позиция коренно се различава от доказателствата по делото и установеното с тях като хронология на събитията и като негово лично поведение. Развиват се доводи, че така заявената негова позиция, сравнена с установените факти, създава достатъчно основание да се приеме за възможно М. Ц. да не е изработвал втора скулптура, а да е дал тази за Тел Авив да бъде монтирана в София, и че тази възможност се потвърждава от показанията на св. Г. У., който е бил чирак на леяря в с. ***, и който разказва, че от 2016 г. стопанисва леярната; че е виждал една поръчка, изработена в цял вид, но не знае коя; че двете никога не ги е виждал заедно; че във вида по снимките (които са му предявени) видял скулптурата в края на 2014 г. /като според защитниците той е видял скулптурата, изработена за Израел, защото изработването на скулптурата за София е започнала най-рано в средата на 2015 г. - видно от отчетите на НДФ „13 века България“ и показанията на М. Ц./.

Във връзка с гореизложеното се излагат съображения, че по делото не е установено по

категоричен начин през 2015 г. М. Ц. да е започнал да изработва втора скулптура, за да бъде тя монтирана в София, че изработката ѝ е била завършена и че именно тази втора скулптура е била монтирана през 2016 г. в София. В този ред на мисли се излагат доводи, че дори М. Ц. да е започнал изработването на втора скулптура за София, няма доказателства, от които да се установява дали изработването ѝ е било завършено, за да бъде монтирана именно тя в София, като въз основа на това се поддържа тезата, че изработването на втората скулптура е останало недовършено, което е наложило монтирането на първата в София. В този смисъл се поддържа становище, че сама по себе си невъзможността да се установи дали паметникът за Израел не е монтиран в София е достатъчно самостоятелно основание за оправдаването на Л.Д..

Заявява се, че дори и да е било категорично доказано по делото, че М. Ц. е направил две скулптури, никога не е бил изясняван въпроса дали предназначенията за Тел Авив скулптура е била унищожена или само повредена и по какви причини. Твърди се, че за да може изобщо да се обсъжда, че чрез неполагане на грижи Л.Д. е причинила погиването на една вещ, то първо трябва да е установено погиване на тази вещ, но че такова в случая не е доказано.

Сочи се също, че е безспорно установено, че няма настъпили от твърдяното деяние вреди. Отбелязва се, че според обвинителния акт е настъпила вреда за МВНР в размер на стойността на Договор № 14/08.08.2013 г. - 31 960 лв. Твърди се обаче, че тази сума правилно и надлежно е реализирана от ДКИ, тъй като е изготвена поръчаната скулптура, като това е констатирано от ДКИ с протокола от 03.12.2013 г. и тъй като самата скулптура никога не е била включвана в Художествения фонд на МВНР, стопанисван от ДКИ, нито е била осчетоводявана като актив на ДКИ или на МВНР. С оглед на това се заявява, че дори и да е било доказано погиване на паметника, това не би било вреда за МВНР.

По така изложените съображения защитниците на подсъдимата молят да бъде оставен без уважение протеста на СГП и да бъде потвърдена атакуваната присъда на СГС, с която Л. Я. Д. е призната за невиновна и е оправдана по предявеното ѝ обвинение за престъпление по чл. 219, ал. 1 от НК.

В съдебно заседание пред въззивния съд прокурорът при Софийска апелативна прокуратура поддържа протеста на прокурора при СГП и изложените в него съображения. Моли да бъде уважено искането на СГП за постановяване на нова присъда и подсъдимата да бъде призната за виновна, като ѝ бъде наложено наказание, каквото е поискано от първоинстанционния прокурор.

В съдебно заседание пред въззивната инстанция упълномощеният защитник на подсъдимата Л. Я. Д. – адвокат В. В. – моли да бъде оставен протеста без уважение и да бъде потвърдена оправдателната присъда. В защитната си реч се позовава изцяло на изложените във възражението срещу протеста съображения.

Идентична е позицията и на втория упълномощен защитник на подсъдимата Л. Я. Д. – адвокат Д. В., която, основавайки се на развитите в представеното възражение аргументи, също моли да бъде потвърдена атакуваната присъда.

В последната си дума пред настоящата инстанция подсъдимата Д. моли да бъде потвърдена оправдателната присъда.

След като прецени събраните по делото доказателства и ги обсъди във връзка с изложените от страните съображения и като сам служебно провери правилността на атакуваната присъда, Апелативен съд-София намери следното:

Като инстанция с правомощие да установява факти и в частност да проверява верността на установените от първоинстанционния съд фактически положения въззивният съд направи свой собствен анализ на всички събрани и проверени в хода на първоинстанционното съдебно следствие доказателствени материали, в резултат на което възприема описаната по долу, относима към обвинението, фактическа обстановка.

Подсъдимата Л. Я. Д. е родена на *** г. в гр. ***, живее в гр. ***, ул. „****“ № 9. Същата е българка, с българско гражданство, омъжена, неосъждана, с висше образование, в момента пенсионер, с ЕГН *****.

С решение № 92 на Министерски съвет от 14.02.2013 г. е бил приет Национален план за събития и инициативи във връзка с честването на 70-годишнината от спасяването на българските евреи в национален и външнополитически план, като в международната програма на този план е било предвидено поставяне на паметник в Израел, посветен на спасяването на българските евреи, което събитие е следвало да бъде проведено в периода май-октомври 2013 г. Сред националните събития по този план е било предвидено поставяне и откриване на паметник, посветен на спасяването на българските евреи по време на Втората световна война, и в гр. София, като това събитие е следвало да се проведе на 22.05.2013 г. В изпълнение на това решение е издадено постановление на Министерския съвет № 34 от 15.02.2013 г., с което са одобрени допълнителни бюджетни кредити по бюджета на Министерски съвет за 2013 г. в размер до 150 000 лв. за отбелязване на 70-годишнината от спасяването на българските евреи и почитане паметта на загиналите в Холокоста в Израел и САЩ, като изпълнението на постановлението е възложено на министъра на финансите и на главния секретар на Министерския съвет.

На 28.02.2013 г. е бил подписан Договор № МС-50/28.02.2013 г. между Администрацията на Министерски съвет и Съюза на българските художници /СБХ/ (л. 26-28 в том 5 от ДП), с който Администрацията на МС възложила на СБХ да организира и проведе конкурс за изготвяне на идеен проект за избор на символ за отбелязване на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста, като идейният проект е следвало да се отнася за паметник, местоположението на който се предвиждало да бъде в гр. София в градинката между бул. „В. Левски“, Народното събрание и входа на галерия „Академия“ на НХА. В резултат на проведения конкурс бил избран идейният проект на скулптора М. Ц..

С писмо № към 02.05-17/31.05.2013 г. на главния секретар на Министерския съвет Р. Ж., адресирано до г-жа Л.Д., *** на ДКИ към МВнР (л. 32, том 5 от ДП), последната е била уведомена, че в изпълнение на решение № 92 на МС от 14.02.2013 г. за приемане на Национален план на събития и инициативи за честването на 70-годишнината от спасяването

на българските евреи в национален и външнополитически план е било предвидено поставяне на „паметници в гр. Тел Авив, Държавата Израел, и в София, Република България“; че СБХ е провел конкурс и избрал идеен проект за изработване на паметник-символ за отбелязване на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста и че на основание постановление № 34 на МС от 15.02.2013 г. ще бъдат предоставени целеви средства в размер на 50 000 лв. на Държавния културен институт към Министерството на външните работи за изпълнение на поръчката.

По това време директор на Държавния културен институт към министъра на външните работи била именно подсъдимата Л.Д.. Тя била назначена на тази длъжност със заповед № Т-1/20.10.2006 г. на министъра на външните работи и я заемала считано от същата дата - 20.10.2006 г.

С писмо от 05.08.2013 г. на Министъра на финансите, адресирано до МС и МВнР, последните били уведомени, че във връзка с изпълнение на постановление № 34 на МС от 15.02.2013 г. и решение № 92 на Министерски съвет от 14.02.2013 г. МФ извършило корекция по бюджетите на МС и на МВнР и в частност че са увеличени разходите по бюджета на МВнР в размер на 50 000 лева в следните направления: политика „Външна политика“, програма „Публична дипломация“ и ведомствени разходи.

На 08.08.2013 г. бил сключен договор № 14 между Държавния културен институт към министъра на външните работи, представляван от Л. Я. Д., като възложител, от една страна, и „АРТ - СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД, представлявано от управителя М. Е. Ц., като изпълнител, от друга страна. Съгласно чл. 1 ал.1 от този договор ДКИ е възложил, а изпълнителят „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД е приел срещу възнаграждение да изработи паметник - символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста /избран от конкурс, проведен съгласно договор № МС-50/28.02.2013 г. и констативен протокол от 11.03.2013 г. между СБХ и Администрацията на МС/, както и да участва при монтирането на произведението в Израел. Неразделна част от договора бил идейният проект, представен от изпълнителя. Договорът бил сключен за срок до 20.10.2013 г. /чл.2/, като било предвидено, че се прекратява след изпълнение на задълженията на страните /чл.3/. Съгласно чл. 4 изпълнителят се задължавал да изпълни предмета на договора в съответствие с изискванията на чл. 1 и в сроковете по чл.2 с дължимата грижа, ефективност и добросъвестност. Изпълнителят се задължавал също да придружи произведението до Израел и да съдейства при монтажните дейности в тясно сътрудничество с възложителя и приемащата страна /чл.5/.

Възложителят по този договор, от своя страна, се задължавал да заплати на изпълнителя възнаграждение в размер на 31 960 лева с ДДС, като 50 % от сумата, необходима за изработване на паметника, а именно – 15 980 лв. следвало да се плати авансово, а останалата част след изработката на паметника и подписване на приемателно-предавателен протокол за приемане на работата във връзка с чл. 5 от договора /така заплащането на остатъка било обвързано и със задълженията на изпълнителя по чл. 5 от договора, свързани с придружаване на произведението в Израел и съдействие при осъществяването на

монтажните дейности/. Към сключения договор била приложена и техническа спецификация, в която са описани труда и материалите, необходими за изработката на паметника, както и техните стойности, като в заключение е посочено, че крайната цена на изпълнението е 31 960 лв., която се равнява на сумата по договора.

На основание издадената от изпълнителя по договора „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД фактура № 1 от 08.08.2013 г., в която било отразено „авансово плащане по договор № 14“, с платежно нареждане № 148/12.08.2013 г. от страна на ДКИ с материално отговорно лице подсъдимата Л.Д. била преведена на изпълнителя „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД парична сума в размер на 16 000 лева, представляваща авансово плащане по договор № 14/08.08.2013 г. /л. 68 в т. 6 от ДП/.

Скулпторът М. Ц. се заел с изработката на гипсов модел на скулптурата /паметника/ съгласно предварително изготвения от него проект.

С анекс към договор № 14 от 08.08.2013 г., подписан на 01.10.2013 г. между ДКИ към министъра на външните работи, от една страна, и „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД, от друга страна, срокът на изпълнение на договора бил удължен до 10.12.2013 г. /л. 39 в т. 5 от ДП/.

Междувременно скулптурата /паметникът/ била отлята в леярна, намираща се в село ***, област Пловдив.

На 03.12.2013 г. бил съставен констативен протокол, подписан за възложителя от подсъдимата Д. и от свидетелите Й. П. и С. К., а за изпълнителя – от М. Ц.. В този протокол е отразено, че комисия на ДКИ в състав от Л.Д., Й. П. и С. К. „констатира изработването на паметника - символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста от автора М. Е. Ц. съгласно Договор № 14/08.08.2013 г.“ (л. 42, том 5 ДП). Изработването на скулптурата фактически било удостоверено единствено чрез представянето от страна на М. Ц. на снимков материал. Удостоверяването на изработването на произведението по този начин /чрез представяне на снимки от страна на автора/ се е наложило по причина, че по това време поради ограничения в бюджета му институтът е нямал финансова възможност да командирова свои служители, които на място да установят завършеността на скулптурата. Освен това свръхнатовареността на служителите, работещи в ДКИ, и малкият им брой също са представлявали пречка в тази насока – да се отиде на място, където непосредствено да се констатира завършеността на произведението.

Въз основа на извършената по гореописания протокол констатация за изработването на паметника и съгласно сключения договор и анекса към него, както и на основание издадената от изпълнителя по договора „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД фактура № 2/06.12.2013 г. с платежно нареждане № 92467/05.12.2013 г. от страна на ДКИ бил изплатен на изпълнителя остатък от уговореното възнаграждение в размер на 15 960 лева /л. 67 в т. 6 от ДП/.

С докладна записка с входящ номер в ДКИ от 12.12.2013 г. (л. 40 в т. 5 от ДП) св. Й. П., главен експерт в ДКИ, свел до знанието на подсъдимата Л.Д. в качеството ѝ на *** на ДКИ, че според първоначалния график паметникът е следвало да бъде готов до 20.10.2013 г.; че за

целта ДКИ сключил договор с автора на стойност 32 000 лв.; че вторият етап от проекта – транспортиране и монтиране, в т.ч. и пътни разходи за автора - е следвало да бъде финансово осигурен от остатъка до 50 000 лв. от ДКИ и реализиран през текущата година; че по независещи от института и автора причини, касаещи процедурите по одобрение на общата сума за проекта и прехвърлянето ѝ към бюджета на ДКИ, било забавено изработването на произведението, както и неговото транспортиране през 2013 г. до Тел Авив; че в началото на месец декември 2013 г. изпълнителят представил на ДКИ произведението си в завършен вид; че в резултат на посочените причини паметникът ще се транспортира и монтира в Тел Авив – Израел през месец март 2014 г. В докладната записка е заявено и становището на св. Й. П., че предвид спецификата на произведението и необходимостта от професионално изпълнение същият счита за целесъобразно това да се извърши от неговия автор, като в тази връзка той е формулирал молба да бъде разрешено сключването на договор /за транспортиране и монтаж на паметник, посветен на годишнината от спасяването на българските евреи, в Тел Авив – Израел/ с „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД на стойност 18 000 лв., платими еднократно, при което плащането ще бъде 50 % авансово и 50 % обезпечено от банкова гаранция в размер на 9 000 лв., представена от „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД, като тези разходи ще бъдат за сметка на останалите средства по целевата програма на МС.

Докладната записка на Й. П. била последвана от сключването на Договор № 18/17.12.2013 г. между ДКИ към министъра на външните работи, представляван от *** Л.Д. и главния счетоводител С. С., като възложител, от една страна, и „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД, представлявано от управителя М. Е. Ц., като изпълнител, от друга страна (л. 43-45 в т. 5 ДП). С този договор ДКИ възложил на „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД срещу възнаграждение от 18 000 лева да транспортира готовия изработен паметник до мястото, предвидено за инсталирането му, което включвало изработване на транспортна опаковка, застраховка, карго и всички останали разходи по транспорта, както и да осъществи монтирането на произведението в Израел на собствени разноски, като при изпълнение на горното изпълнителят ще се ползва от съдействието на ДКИ и посолството на България в Израел. Срокът на изпълнението на така сключения договор бил определен според планираното от посолството на България в Тел Авив монтиране и откриване на паметника за месец март 2014 г. Било уговорено, че сумата по договора /18 000 лв./ ще се заплати еднократно, като плащането е 50 % авансово и 50 % въз основа на предоставена банкова гаранция в размер на 9 000 лева. Била предвидена изрична клауза, че при невъзможност от страна на изпълнителя да реализира предмета на договора същият дължи на възложителя възстановяване на авансово преведената сума ведно със законната лихва за съответния период.

На 17.12.2013 г. „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД предоставило на ДКИ банкова гаранция в уговорения размер от 9000 лева съгласно условията на сключения договор, като на същата дата от „ПроКредит Банк България“ ЕАД била издадена банкова гаранция за добро изпълнение за сумата до 9 000 лв. в полза на ДКИ към министъра на външните работи, която

била валидна до 31.01.2014 г. (л. 46, том 5 ДП). Предоставянето на банковата гаранция било удостоверено от страните по договора чрез съставен протокол от 17.12.2013 г., в който било посочено, че изпълнителят се задължава да представи отчет за изпълнението на договора и за изразходването на средствата по него, както и да представи необходимите разходооправдателни документи.

Договорената сума в размер на 18 000 лв. била платена от ДКИ на „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД авансово и изцяло на датата 18.12.2013 г. с платежно нареждане от същата дата (л. 47, том 5 ДП).

В последващия период от време - между 2014 г. до месец ноември 2017 г. - по независещи от възложителя /ДКИ/ и изпълнителя /„АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД/ причини не били предприети никакви конкретни действия по транспортирането и монтирането на скулптурата /паметника/ в Израел. През цялото това време между посолството на Република България в Тел Авив и МВнР – гр. София, в т.ч. и ДКИ се е водила активна комуникация по повод възникнали колебания относно мястото на поставяне на изработения паметник, както и относно неколкостепенното отлагане на откриването му, като по информация на българското посолство в Тел Авив монтирането на паметника в Израел било отлагано многократно по различни причини от политически и обществен характер. Самият М. Ц., комуникирайки пряко с посланика на България в Израел, бил наясно със ситуацията и с всички трудности около транспортирането и монтирането на скулптурата /паметника/ в Израел, като посочените трудности били известни и на ДКИ.

След констатацията на изработването на паметника подсъдимата преценила, че поради ограничения финансов ресурс, с който е разполагал ръководения от нея институт, и поради това, че необходимите грижи за скулптурата-паметник следвало да бъдат полагани от нейния създател, същата следва да бъде оставена на съхранение на посоченото от скулптора място - в леярната, в която е била отлята. При това ДКИ е нямал практика да превозва всякакъв вид скулптури в двора на Министерството на външните работи, тъй като съхраняваните там произведения са били част от определена колекция, а институтът не разполагал с помещение или обособено място, на което може да се съхраняват по подходящ начин такъв вид произведения. Освен това паркът в двора на МВнР имал специален статут и включвал знакови произведения на българското скулптурно изкуство. Процесната скулптура не е била част от фонда на ДКИ. Включените във фонда произведения били внимателно подбрани и следвало да отговарят на определени изисквания, каквито въпросната скулптура не покривала. Пространството на парка се използвало за официални дипломатически събития и включването на монументално произведение в скулптурния парк не е било в правомощията на ДКИ. Прехвърлянето на процесната скулптура и съхранението ѝ от страна на института изобщо не е било предмет на обсъждане, тъй като това изисквало и допълнителен финансов ресурс, който е следвало да бъде отпуснат от принципала – МВнР. В случая преместването на скулптурата на по-подходящо място за съхранение освен разходи за транспорт би изисквало и изграждането на постамент, за което също е било необходимо да се изразходват допълнителни финансови средства, с каквито ДКИ не е

разполагал. На ръководения от подсъдимата институт не са били отпускани и никакви допълнителни целеви средства от страна на МВнР за съхранението на скулптурата извън предоставените за изработката и транспортирането ѝ до Израел.

Така, в посочения период от време създадената от М. Ц. скулптура била съхранявана в избраното от самия автор място, което било специализирано в отливането от метал на произведения на изкуството, а именно – в леярна в с. ***, област Пловдив. През цялото това време скулпторът не е осъществявал постоянна комуникация с леяря, като предвид гореупоменатите трудности дори е предполагал, че няма да се изпълни поръчката за транспортирането на скулптурата в Израел. Пребиваването /съхраняването/ на произведението през този период в посочената леярна било изцяло по причини, независещи от ДКИ и от неговия директор, и изразяващи се освен в изброените по-горе обстоятелства и в: неизяснените допълнителни технологични детайли по самата скулптура, съобразени с конкретното място на нейното монтиране в Израел; непостигането на необходимото съгласие между ангажираните в процеса страни – посолството на България в Тел Авив, Дружеството за приятелство Израел-България и неговият председател арх. Липовецки, общината в Тел Авив – за мястото и условията за монтиране на скулптурата; очакването на разпореждане от основания възложител на проекта – Министерски съвет – за конкретни последващи действия в насока транспортирането и монтирането на скулптурата в Израел. Като към всичко това следва да се прибави, че и логистиката по самото преместване на скулптурата с маса 2 тона била много трудно изпълнима с оглед собствените възможности на ДКИ.

През месец ноември 2017 г. ДКИ и в частност подсъдимата в качеството ѝ на *** на ДКИ били уведомени, че предстои посещение на министър-председателя на Република България в Израел - Тел Авив през 2018 г., в рамките на което се планирало да бъде открит паметникът. Тогава директорът на ДКИ възложил на служителя в същия институт М. А. да се свърже незабавно с автора на скулптурата – М. Ц. – и да изиска от него информация за състоянието ѝ, както и за готовността му да извърши транспортирането ѝ. След първоначално получените уверения от страна на Ц., че скулптурата е налична и се намира в с. ***, и след няколкото отложени от негова страна уговорки за съвместно посещение заедно със св. А. на леярната, през втората половина на месец ноември в крайна сметка двамата осъществили пътуване до леярната в с. ***. При посещението на въпросната леярна на свидетеля М. А. била възложена /от страна на подсъдимата Д./ задача да установи и опише състоянието на скулптурата, посветена на спасяването на българските евреи. Когато отишли там на място, А. и Ц. били посрещнати от помощник-леяря, който им казал, че леярят, отливал паметника, е починал. За това обстоятелство М. Ц. не бил уведомен предварително. Двамата констатирали, че монументът не е наличен, като при огледа А. установил, че до оградата се намират силно амортизиран и негоден за възстановяване модел от гипс и стиропор, както и част от калъпите, които били в същото състояние. При това посещение бил проведен разговор между М. Ц. и помощник-леяря, от който разговор св. А. разбрал /станало му ясно/, че между М. Ц. и леяря, който е работил по изработването на паметника,

съществували неуредени финансови взаимоотношения във връзка с извършената работа – „неизплатени пари за недовършена работа“. По този повод М. Ц. споделил на А., че той като автор е имал забележки относно качеството на заварките по главата – пукнатини, които леярят е трябвало да отстрани, за да получи остатъка от уговорената между тях сума - около 1500 лева.

За установеното при посещението си в леярната в село *** св. М. А. изготвил доклад до подсъдимата Л.Д. /л. 25 в т.6 от ДП/. Тя, от своя страна, с докладна записка от месец декември 2017 г. информирала министъра на външните работи Е. З. за извършеното до момента във връзка с изработването на скулптурата и за създалата се ситуация около по-нататъшното реализиране на проекта, след като при проверката в леярната било установено, че скулптурата не е налична там /л.л. 96-97 в т.5 от ДП/.

В резултат на горните констатации, че скулптурата не е налична в мястото, където била съхранявана, от страна на ДКИ незабавно били предприети действия в следните насоки:

- било отправено искане към скулптора М. Ц. да възстанови преведената му сума за транспорт в размер на 18 000 лв., като в тази връзка на 10.01.2018 г. същият издал два броя записи на заповед, с които се задължил неотменно и безусловно да заплати на ДКИ към министъра на външните работи съответно сумата 10 00 лв. със срок за плащане до 31.01.2018 г. и сумата 8 000 лв. със срок за плащане 28.02.2018 г. Впоследствие с три броя приходни касови ордера М. Е. Ц. е внесъл на каса в ДКИ сумите 5 000 лв. /на 31.01.2018 г./, 5 000 лв. /на 05.02.2018 г./ и 2 000 лв. /на 07.03.2018 г./.

- било отправено искане към скулптора М. Ц. да установи на място и да документира състоянието на скулптурата /паметника/.

- било отправено и искане към М. Ц. да предложи нова леярна в София, в която скулптурата да бъде възстановена и приведена в съответствие с новите изисквания, както и искане да транспортира скулптурата за своя сметка.

От заключението на изготвената в ДП и приета от градския съд ССЧЕ /л.28-41 в т. 7 от ДП/ се установява, че реално заплатените от ДКИ при министъра на външните работи на „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД суми, касаещи скулптурата, която е следвало да бъде поставена в Тел Авив – Израел по договор № 14/08.08.2013 г. и № 18/17.12.2013 г., са в размер общо на 49 960 лева, от които са били възстановени 12 000 лв. по посочените по-горе три броя ПКО.

Изработката на втората скулптура-паметник, посветена на спасяването на българските евреи по време на Втората световна война, която следвало да бъде поставена в гр. София, е била финансирана със средства от фонд „XIII века България“. Било планирано двете скулптури, които следвало да бъдат поставени в София и в Израел, да бъдат напълно идентични на външен вид, като и двете следвало да бъдат изработени от М. Ц.. Първа по ред, през 2104 г., е била изработена скулптурата, предназначена за поставяне в Израел и финансирана с предоставените на ДКИ бюджетни средства, след което Ц. е започнал работата по втората скулптура, предназначена за гр. София и чието изпълнение е било възложено и финансирано от фонд „XIII века България“. В крайна сметка предвиденият за поставяне в центъра на

София паметник - символ на спасяването на евреите от днешните български земи е бил открит на 7 юли 2016 г., а същевременно в периода от 2014 г. до края на 2017 г. откриването на паметника в Тел Авив - Израел се е отлагало многократно по различни причини /от организационен и обществено-политически характер/. Поради съдържащата се в доказателствата по делото разнопосочна информация и поради това, че скулптурите са били напълно идентични, в случая не може да се установи по безспорен и категоричен начин коя от двете еднакви на външен вид скулптури е била поставена в София през 2016 г. и коя от тях по-късно /през 2018 г./ е била поставена в Израел. Т.е., наличните доказателства не могат да доведат до еднозначен и категоричен извод, че откритият през 2016 г. в София паметник представлява втората по ред изработена скулптура, предназначена за поставяне именно в гр. София, а не първата скулптура, изработена по поръчение на ДКИ и заплатена с предоставените на този институт бюджетни средства.

Установените в настоящото решение и приети от АС-София фактически положения не се различават твърде съществено от описаните в мотивите на протестираната присъда. Същевременно съставът на САС отчита, че така пресъздадената фактическа обстановка далеч надхвърля описаната в ОА фактическа рамка на обвинението. Последната освен, че е твърде оскъдна е и фрагментарна и непоследователна откъм описание на факти и събития, имащи отношение към повдигнатото обвинение. Изложеният /по-голям/ обем от факти е, за да се удовлетвори изискването за всеостранност и пълнота на изследваните обстоятелства и има за цел да проследи в хронологичната им последователност всички факти, имащи отношение към обвинението. Този подход към по-мощно проследяване на фактите, обуславящи фактическото основание за ангажирането на отговорността на подсъдимата /възприет и от градския съд/, на практика позволява да бъде извършена и преценка за обективността и коректността на пресъздадените в ОА факти в тяхната последователност и логическо единство.

Гореизложената релевантна фактическа обстановка се установява от следните доказателствени източници и способности на доказване:

- гласни доказателствени средства: обясненията на подсъдимата Л.Д.; показанията на свидетелите М. Ц. /вкл. и частично приобщените такива от ДП на л. 56 - 59, папка I/, М. А., Г. П., Г. У., С. К. /вкл. и депозираните от нея на ДП на л. 72, папка I/, Й. П. и П. К.;
- писмени доказателства и доказателствени средства: - характеристика за длъжността „Директор на юридическо лице по чл. 60 от Закона за администрацията“ /л. 34 - 38, папка I/, докладна записка от ДКИ с изх. № 0299 /л. 5-8, папка III/, договор № 13 от 15.12.2017 г. ведно с анекс № 1 и № 2 /л. 9 - 13, папка III/, платежно нареждане /л. 14, папка III/, електронна кореспонденция /л. 15 - 24, папка III/, писмо от ДКИ към МВнР /л. 25, папка III/, докладна записка от Л.Д. ведно с копия от документи към нея /л. 5-18, папка IV/, писмо от дирекция „Бюджет и финанси“ /л. 11 - 12, том V/, писмо от МВнР от 23.07.2013 г. /л. 15 - 16, том V/, писмо на МВнР с изх. № ФС 04.01.1993/12.07.2013 г. /л.21, том V/, писмо от Администрацията на МС към ДКИ /л. 19, том V/, писмо от Дирекция „Правна“ към МВнР /л. 23 - 24, том V/, договор от 28.02.2013 г. между Администрацията на МС и СБХ /л. 25 - 27,

том V/, писмо от Министерство на финансите до МС и ДКИ /л.28 - 29, том V/, писмо от ДКИ от 12.07.2013 г. /л. 30, том V/, писмо от Администрация на МС /л. 31, том V/, договор № 14 от 08.08.2013 г. между ДКИ и „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД ведно с техническа спецификация, удостоверение /л. 32 - 37, том V/, анекс към договор № 14 /л. 38, том V/, докладна записка от Й. П. /л. 39 - 40, том V/, констативен протокол /л. 41, том V/, договор № 18 от 17.12.2013 г. между ДКИ и „АРТ СТУДИО - М. Ц.“ ЕООД /л. 42 - 44, том V/, банкова гаранция ведно с фактура и протокол /л. 45 - 47, том V/, грами /л. 51 — 94, том V/, запис на заповед /л. 101, том V/, заповеди от МВнР /л. 107 - 109, том V/, трудов договор /л. 110-111, том V/, конкурсна програма за изграждане на паметник - символ на спасяването на българските евреи /л. 33 - 35, том VI/, доклад до Столичен общински съвет /л. 36, том VI/, решение на СОС /л. 39 - 40, том VI/, предварителна виза за конкурсно проучване /л. 41, том VI/, резултати от конкурса за изграждане на паметник - символ на спасяването на българските евреи /л. 51 - 52, том VI/, заповед № ЧР - 95 - 00 - 137 от МВнР /л. 52 - 55, том VII/, заповед № Т - 730/19.04.2018 г. /л. 56, том VII/, протокол № 2 от 09.03.2018г. /л. 66 - 75, том VII/, трудов договор № 2/20.10.2016 г. /л. 83 - 84, том VII/, кадрова справка за Л.Д. /л. 89 - 90, том VII/, документация от дисциплинарното дело срещу Л.Д. /л. 94 - 120, том VII/, искова молба от ДКИ към МВнР до СГС и определение № 20134 от 22.01.2020 г. /л. 83 - 86 от първоинст. производство/, статии във в-к „Стандарт“ и в-к „24 часа“ /л. 102 - 106 първоинст. производство/, решение № 92 на МС от 14.02.2013 г., публикувано в ДВ и съобщение на правителствена пресслужба от 14.03.2018 г. /л. 219 - 223 от първоинст. производство/, справка за съдимост на подсъдимата.

- заключението на изготвената съдебно-счетоводна експертиза /л. 28 - 41, том VII/ от ДП/.

Изброените доказателствени материали са приобщени по реда и начина, предвиден в НПК, като с оглед на това същите са напълно годна доказателствена основа за обосноваване на относимите към предмета на делото, а с оглед на това и подлежащи на доказване факти и обстоятелства.

Въззивният съд счита, че при извеждането на значимите за правилното решаване на делото факти, които на практика се възприемат и от настоящата инстанция, първостепенният съд е извършил много подробен, обстоен и логически издържан анализ на приобщените доказателствени източници и способности на доказване, съпоставяйки ги и оценявайки ги във връзка с другите събрани по делото доказателствени материали, като вследствие на тази задълбочена преценка правилно е приел, че в своята цялост доказателствените източници следва да се ползват с доверие като неопорочени и обективни. В тази връзка при оценката съдържанието на събрания доказателствен материал СГС по същество правилно е констатирал, че не са налице съществени противоречия между доказателствените материали с изключение на част от тях, отнасящи се до обстоятелствата около изработката на двете скулптури-паметници и до това коя от двете идентични скулптури е била поставена в София и коя в Израел, респективно относно възможността и вероятността предвидената за монтиране в Израел скулптура-паметник да е била поставена в София. Градският съд е

извършил подробен анализ на всички доказателствени материали, имащи отношение към установяването на тези факти, като въз основа на него правилно и с основание е приел, че при наличните данни не е възможно да се ангажира категорично становище по въпроса къде точно е била поставена всяка една от двете скулптури и че това, от своя страна, поражда сериозни съмнения дали поставената в гр. София скулптура-паметник на практика не е първата изработена, която е следвало да бъде транспортирана и монтирана в Израел. Неустановимостта на горните обстоятелства не е преодолима с наличните по делото доказателствени материали, като същевременно въззивният съд не открива и възможност за по-нататъшна доказателствена дейност в тази насока. Като отделен е въпросът, че поради съображенията, които ще бъдат изложени по-надолу в решението, такава не се явява и необходима.

В оценъчната част от доказателствената си дейност СГС е обсъдил с необходимата прецизност и аналитичност както относимостта на отделните доказателства и доказателствени източници към включените в предмета на доказване обстоятелства, така и съответния "принос" на всеки един от доказателствените източници за установяването на конкретни факти и обстоятелства. Т.е., първостепенният съд изрично е посочил какви факти и обстоятелства се установяват от отделните доказателствени източници, като тази негова дейност не страда от пороци.

Изхождайки от естеството на инкриминираното престъпление, градският съд правилно е определил значението на отделните видове доказателства и доказателствени източници, респективно способности на доказване, за установяването на значимите за предмета на делото обстоятелства. В тази връзка уместно и съобразно принципите и правилата на доказването в наказателното производство СГС е обърнал особено внимание на писмените доказателства и доказателствени средства, както и на съответстващите им гласни доказателствени източници, като с необходимата задълбоченост е разгледал и анализирал поотделно различните групи доказателствени средства. В рамките на тази си дейност /по оценка на доказателствата/ първоинстанционният съд е извършил подробен, задълбочен и прецизен анализ на всички свидетелски показания, които на практика се явяват едни от същественияте за изясняването на обстоятелствата по делото доказателствени средства, и в резултат на това е дал своята вярна оценка за достоверността им и годността им да установят подлежащите на изясняване обстоятелства. А след собствена оценка на дадените от свидетелите показания настоящият състав напълно споделя изложения от първостепенния съд анализ на тези доказателствени източници.

СГС е подложил на внимателен анализ и приобщените писмени доказателства /документи/, като след правилната преценка относно верността на съдържанието им и след съпоставянето им с останалите доказателствени материали по делото и извършената въз основа на това вярна преценка, че те по никакъв начин не се оборват и опровергават от тях, с основание е приел, че следва да бъдат приети с доверие и да бъдат кредитирани изцяло.

С нужното внимание и задълбоченост градският съд е разгледал заключението на приетата ССЧЕ, като е съпоставил установените от това заключение обстоятелства с данните,

съдържащи се в цялата останала доказателствена съвкупност, като в резултат на тази си дейност е достигнал до верни и обосновани фактически изводи.

Освен това в доказателствената си дейност първоинстанционният съд не е извършил нарушения при интерпретацията на относимите доказателствени материали, като отделните доказателствени източници /гласните такива и многобройните писмени/ са възприети съобразно действителното им съдържание, без да е допуснато изопачаване или неточна, респ. неправилна тяхна интерпретация, което да е довело до необоснованост на установените фактически констатации.

Предвид гореизложеното апелативният съд намира, че СГС не е допуснал никакви нарушения в процеса на оценъчната си дейност /нито на процесуалните правила, нито на правилата на мисленето и в частност на логическата рационалност, показваща как от определени изходни предпоставки (от определени източници на информация) при спазване на логическите правила следват истинни и верни умозаклучения относно изследваните и установени факти/, поради което споделя без резерви изложените в тази връзка съображения. Което, от своя страна, в крайна сметка не обуславя процесуална необходимост от тяхното повторно излагане в настоящото решение.

Давайки своята правна оценка на гореизложената фактическа обстановка, въззивният съд намира, че във фактическите рамки на повдигнатото ѝ обвинение /съобразно обстоятелствената част на обвинението/ подсъдимата Л. Я. Д. не е осъществила от обективна и от субективна страна състава на инкриминираното от прокурора в ОА престъпление по чл.219 ал.1 от НК, в какъвто смисъл се явява и решаващият извод на първата съдебна инстанция. Т.е., при установените релевантни фактически констатации въззивният съд изцяло се съгласява с доводите на СГС относно приложението на материалния наказателен закон, а именно, че в обхвата на фактите на обвинението подсъдимата не е извършила претендираното престъпление безстопанственост.

Субект на безстопанственост по чл. 219, ал. 1 от НК може да бъде само длъжностно лице, на което е възложено ръководенето, управлението, стопанисването или запазването на повереното му имущество, или такова длъжностно лице, на което е възложена работа. Следователно, за да е деецът годен субект на престъпление по чл. 219, ал. 1 от НК, не е достатъчно само длъжностното качество по смисъла на чл. 93, т. 1 от НК, а е необходимо на това длъжностно лице да е възложено ръководенето, управлението, стопанисването или запазването на повереното му имущество или да му е възложена определена работа.

В случая подсъдимата безспорно е имала качеството "длъжностно лице" по смисъла на чл. 93, ал. 1, б. "б" от НК, като градският съд е изложил аргументирани съображения за това качество на подсъдимата, изводими от обстоятелствата, че съгласно чл. 60 от Закона за администрацията Министерски съвет може да създава с постановление на свое подчинение или към министър експериментални лаборатории, изследователски институти, образователни центрове или центрове за обучение, медицински или рехабилитационни центрове или други; че на основание чл. 1, ал. 2 от Постановление на МС № 109 от 06.06.2005 г. за създаване на Държавен културен институт към МВнР във вр. с чл. 60 от ЗА

ДКИ е юридическо лице със седалище в гр. София, второстепенен разпоредител с бюджетни средства към министъра на външните работи; че на основание заповед № Т-1/20.10.2006 г. на министъра на външните работи и заповед № Т-3925/01.07.2012 г. на министъра на външните работи Л.Д. е заемала длъжността *** на ДКИ към министъра на външните работи; както и че съгласно длъжностната ѝ характеристика на „директор“ на ДКИ, което е юридическо лице по чл. 60 от ЗА, същата е разполага с правомощия да ръководи, организира, контролира и координира цялостната дейност и работа на института.

В принципен план от обективна страна изпълнителното деяние на безстопанствеността се изразява в неполагане на достатъчно грижи при ръководенето, управлението, стопанисването или запазването на повереното на дееца имущество или при осъществяване на възложената му работа, което може да се изрази в неправилно действие или бездействие. Съобразно задължителните указания, дадени в т.І.2 на ППВС № 7/1976 г., „установяването на признака "не положи достатъчно грижи" е свързано с преценка на редица обстоятелства, отнасящи се до правата и задълженията на длъжностното лице, и най-вече кои от тях не е изпълнил или нарушил. Източници на задълженията са нормативните актове или технологичните правила, невключени в нормативни актове, безспорни положения от теорията (от науката), житейската практика, от категорията на общопризнати правила и др.“.

Следователно при общата безстопанственост се изисква неполагането на достатъчно грижи, изпълващо съдържанието на изпълнителното деяние на това престъпление, да бъде очертано като неизпълнение или нарушаване на конкретно посочени нормативни актове, технологични правила, безспорни положения от теорията (от науката), житейската практика, от категорията на общопризнати правила. Което означава, че разпоредбата на чл. 219, ал. 1 от НК е бланкетна и поставя изискване пред обвинителната власт да посочи конкретните нормативни актове, положения, технологични правила или др. общопризнати правила, които субектът не е изпълнил или е нарушил.

В тази връзка САС констатира, че в обвинителния акт, поставил началото на съдебното производство, изобщо не е посочено чрез неизпълнението и/или нарушението на кои нормативни актове, технологични или общопризнати правила, безспорни положения от теорията (от науката), житейската практика и др. подсъдимата е осъществила неполагането на достатъчно грижи за управлението, стопанисването и запазването на процесното /посочено като поверено ѝ/ имущество, представляващо скулптура-паметник, символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста. В случая на стр. 1 от ОА прокурорът се е задоволил само да изброи разпоредби от някои нормативни актове /чл. 3, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор и чл. 6, ал. 3 от Устройствения правилник на ДКИ/, но те очевидно са отнесени единствено към обосноваването на длъжностното качество на подсъдимата, но не и към претендираната нейна дейност по неполагането на достатъчно грижи за процесното /посочено като поверено ѝ/ имущество. Поне в обвинителния акт липсват изрични твърдения в тази насока – неполагането на достатъчно грижи от страна на подсъдимата да е намерило проявление в нарушаване на цитираните нормативни актове. По този повод следва да се подчертае, че

чрез въведените в обвинителния акт фактически констатации „неизпълнението на задълженията, свързани с ръководенето, управлението, стопанисването и запазването на повереното ѝ в качеството ѝ на *** на ДКИ имущество, произтичащи от ЗФУКПС, Устройствения правилник на ДКИ и длъжностната характеристика, което обвиняемата допуснала, и от което последвали щети, представлявало дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 187 ал.1 т.3, т.9 и т.10 от КТ, в резултат на което със заповед № ЧР-95-00-137/19.04.2018 г. на министъра на външните работи на обв. Л. Д. е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“ на практика не се обосновава изпълнителното деяние „неполагане на достатъчно грижи“, доколкото единствената предложена от прокурора интерпретация на така описаните факти е, че неизпълнението на визираните задължения представлявало дисциплинарно нарушение, за което на Л.Д. било наложено дисциплинарно наказание „уволнение“, но не и че едновременно с това изпълва фактическия състав на изпълнителното деяние на общата безстопанственост. Така, при липсата на точно, ясно и недвусмислено формулирана и обективизирана воля на прокурора, че така изложените твърдения обосновават обективния признак „неполагане на достатъчно грижи“ за процесното /посочено като поверено/ на подсъдимата имущество, последното не би могло да се предполага и подразбира.

В обобщение въззивният съд счита, че простото изброяване и цитиране на нормативни актове, които регламентират правомощията на субекта, в какъвто смисъл е подходът на прокурора при изготвянето на ОА, категорично не е равнозначно на твърдение, че деецът е действал в разрез с тях и ги е нарушил.

В действителност в ОА са описани конкретни факти, които, според прокурора, обосновават проявеното от Л.Д. неправомерно бездействие по „неполагането на достатъчно грижи“ за процесното поверено ѝ имущество /скулптурата-паметник/ и това са: че не е предприела необходимите действия за транспортиране на паметника /скулптурата/ от леярната в с. *** до гр. София, където е било възможно да бъде съхраняван в двора на МВнР; че не е сключила договор за отговорно пазене /на скулптурата/; че не е съставила протокол, с който да предаде паметника за отговорно пазене; че не е предприела съответно необходимо действие за опазване целостта на същия; и че не е информирала и не е предприела необходимите действия да бъде оказано финансово и/или логистично съдействие от страна на МВнР на ДКИ по съхранението на паметника.

Но както бе вече отбелязано, в ОА не е посочено защо основаното на тези факти бездействие на подсъдимата е неправомерно – не е заявено в разрез с кои нормативни и други изисквания за нормалното функциониране на съответната общественно-икономическа сфера е конкретната твърдяна нейна проява. В частност в обвинителния акт липсват каквито и да било съображения по силата на кои нормативни изисквания или правила за подсъдимата са възникнали и съществували задължения да предприема действия за транспортиране на паметника /скулптурата/ от леярната в с. *** до гр. София в двора на МВнР; да сключва договор за отговорно пазене /на скулптурата/; да съставя протокол, с който да предаде паметника за отговорно пазене; да предприема действия за опазване

целостта на същия; да информира и да предприема действия за оказване финансово и/или логистично съдействие от страна на МВнР на ДКИ по съхранението на паметника.

Така на практика фактическото обвинение, по което се е защитавала подсъдимата и което е поставило рамките на предмета на доказване в наказателното производство, не съдържа конкретна позитивно-правна регламентация на вменените ѝ фактически задължения /описани по-горе/, за които се претендира, че виновно не са изпълнени от нея, поради което е недопустимо наказателната ѝ отговорност да се ангажира за нарушения на горните задължения, още повече, когато, според настоящия състав, е твърде спорно, че тя въобще е била годен субект на тези задължения.

По повод последното следва да се отчете, че всички инкриминирани на подсъдимата задължения относно процесната скулптура /паметника-символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста/ са описани и представени от прокурора като конкретно проявление на неположени достатъчно грижи за управлението, стопанисването и запазването на тази скулптура-паметник в същността ѝ на поверено имущество.

Същевременно обаче в обвинителния акт не са изложени никакви конкретни факти за това на Л.Д. в качеството ѝ на *** на ДКИ да ѝ е била поверена процесната скулптура-паметник /като такова обстоятелство не се и установява от доказателствата по делото/. Не са описани и никакви факти за реда и начина, по който това е било сторено, както и за субекта, който е извършил поверяването. Действително на стр. 3 /обстоятелствената част на ОА/ и на стр. 6 /заключителната част на ОА/ е посочено, че паметникът-символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста представлява „поверено имущество“ на подсъдимата, но тази формулировка на практика се явява част от правен извод на прокурора, а не твърдение за конкретно настъпилия факт на поверяване на въпросното имущество под грижата на подсъдимата. В тази връзка в ОА не са посочени и никакви разпоредби от нормативни актове или други правила, които да са създавали и да са вменявали на Л.Д. в качеството ѝ на *** на ДКИ задължение да полага грижи за съхранението и запазването на въпросната скулптура-паметник. Но доколкото, както бе посочено и по-горе, субект на безстопанственост по чл. 219 ал.1 от НК може да бъде само длъжностно лице, на което е поверено ръководенето, управлението, стопанисването или запазването на засегнатото имущество, то очевидно липсата още в ОА на нарочни твърдения процесното имущество /във вид на скулптура-паметник, символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста/ да е било поверявано на подсъдимата, както и неустановяването /недоказването/ на такова обстоятелство обоснова извод, че тя не е годен субект на претендираното престъпно посегателство спрямо инкриминираното като засегнато имущество /във вид на материално произведение – скулптура/. Тук следва да се подчертае, че съгласно въведените в ОА фактически твърдения единственото имущество, което е било поверявано на подсъдимата в качеството ѝ на *** на ДКИ във връзка с проекта за честване на 70-годишнината от спасяването на българските евреи в национален и външнополитически план и в частност във връзка с поставянето в Израел на паметник, посветен на спасяването на евреите от днешните български земи, са целеви средства в размер на 50 000 лв., които били

предоставени на Държавния културен институт към министъра на външните работи за изпълнение на поръчката за изработване на паметник-символ за отбелязване на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста. В този именно смисъл са и установените по делото факти относно вида, размера и целта на предоставеното на ДКИ, а по този начин и поверено на неговия директор, имущество. В ОА обаче няма формулирано фактическо и юридическо обвинение за неполагане на достатъчно грижи по ръководенето, управлението, стопанисването и запазването на това имущество – паричните средства в размер на 50 000 лв., като няма и изрични твърдения именно това имущество да е било вредоносно засегнато от неправомерно действие/бездействие на подсъдимата. Затова, доколкото въпросните целеви парични средства в размер на 50 000 лв. и грижите за тях /дължими и /не/положени/ стоят извън предмета на обвинението, въззивният съд ще се въздържа от правна оценка и анализ на тези обстоятелства.

По силата на цитираните в ОА разпоредби от ЗФУКПС и Устройствения правилник на ДКИ и на обязаностите от длъжностната ѝ характеристика за подсъдимата категорично не е възникнало никакво конкретно задължение във връзка с проекта за честване на 70-годишнината от спасяването на българските евреи в национален и външнополитически план и в частност за организиране изпълнението на поръчката за изработване на паметник-символ за отбелязване на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста и поставянето му в Израел. Както правилно е отбелязал градският съд, цитираните в ОА разпоредби на чл. 3, ал. 1 от ЗФУКПС и на чл. 6, ал.3 от Устройствения правилник на ДКИ са общи норми, които създават общото задължение за финансово управление и контрол на ДКИ от неговия директор, както и общи задължения за реализиране на предмета на дейност на ДКИ, като формулират обобщен израз на правомощията, които подсъдимата е притежавала в качеството си на ръководител на въпросната бюджетна организация и пряко са свързани с регламентираната и обичайната дейност на института.

Следователно ангажираността на Л.Д. и на ръководения от нея ДКИ в дейността по изграждането и поставянето на скулптурата-паметник в Израел по никакъв начин не произтича пряко от служебните ѝ задължения и от регулиращите ги актове, а единствено от нарочното писмо от 31.05.2013 г. на главния секретар на Министерския съвет. Затова възложените ѝ задължения по въпросната поръчка и по проекта за изработване и поставяне на скулптурата-паметник в Израел не попадат в обхвата на нейните служебни задължения като *** на ДКИ и са извън дължимото нейно поведение в това ѝ длъжностно качество. С оглед на това не може да се приеме, че във връзка с възложеното ѝ от главния секретар на МС изпълнение на горната поръчка на подсъдимата, като *** на ДКИ, е била възложена дейност /работа/ в рамките на общите ѝ правомощия за ръководство и организация на дейността на института. САС счита, че в случая е налице отделно самостоятелно възлагане на конкретна работа на подсъдимата в качеството ѝ на *** на ДКИ по повод изпълнението на поръчката за изработването и поставянето на скулптурата-паметник в Израел, а не произтичащи от цитираните нормативни актове и от длъжностната ѝ характеристика задължения да организира изпълнението на тази поръчка и да обезпечи и гарантира

имуществените интересите на ръководения от нея институт във връзка с нейното осъществяване. Но макар и установен от доказателствата по делото, фактът на възлагането на поръчката за изработването и поставянето на скулптурата-паметник в Израел на *** на ДКИ, осъществено с писмото на главния секретар на МС от 31.05.2013 г., обективно не се съдържа в ОА, поради което въз основа на този невъведен /неинкриминиран/ факт не може да се обоснове наказателна отговорност на подсъдимата за безstopанственост във формата на неположени достатъчно грижи за възложена ѝ работа. С оглед на това е напълно безпредметно да бъдат подлагани на по-нататъшна правна преценка обстоятелствата относно възлагането на работата и нейното изпълнение/неизпълнение от страна на подсъдимата, като в тази категория обстоятелства попадат и всички такива относно самото възлагане изработката на скулптурата и правната характеристика на възникналите по този повод договорни отношения между ДКИ и изпълнителя; развитието на тези договорни /облигационни/ отношения; изработването на скулптурата; приемането/неприемането ѝ от страна на възложителя ДКИ и упражняването на фактическата власт върху нея след изработването ѝ; преминаването на риска от последващото погиване или повреждане на изработената скулптура; както и фактическият и правен статут на скулптурата – кога се е считала за окончателно завършена и дали е представлявала паметник или не. Относно последното – дали процесната скулптура е била със статут на паметник или не – въззивният съд счита, че в случая това обстоятелство е ирелевантно за наказателната отговорност на подсъдимата по няколко причини:

- На първо място, нито в НК, нито в друг нормативен акт се съдържа легално определение на общото понятие „паметник“, като от цитираните от защитата Закон за военните паметници и Закон за културното наследство не може да се изведе единна и общоважаша дефиниция за това понятие. Самият НК не предвижда препращане към тези закони и интерпретация на термина „паметник“ съгласно вложеният в тези нормативни актове смисъл. Затова в случая при определяне значението на понятието паметник /използвано както от прокурора в ОА, така и в писмените и гласните доказателства по делото/ следва да се изхожда от признатото приоритетно значение на тази дума в българския език - веществен образ /или постройка/ в чест на лице или събитие /виж Български тълковен речник, Наука и изкуство, София, 2012 г., стр. 611/. Именно в този общоприет смисъл думата паметник е използвана както в обвинителния акт, така и в доказателствата по делото, а и в настоящото решение, поради което въззивният съд намира, че квалифицирането и определянето на скулптурата като паметник или не на практика не поражда никакви правни последици, относими към преценката за съставомерността на деянието като безstopанственост по чл. 219 от НК.

- И на следващо място, без значение дали изработеното от М. Ц. материално произведение ще бъде определено като скулптура или като паметник, гореописаното отсъствие на конкретни факти в ОА за поверяването на това произведение на подсъдимата в качеството ѝ на *** на ДКИ, както и за възлагане на подсъдимата, в това ѝ качество, изпълнението на поръчката по изработването и поставянето на това материално произведение в Израел,

лишават от фактическо основание всякакви правни преценки относно статута на въпросното произведение и неговата съдба като предпоставки за ангажиране на наказателната отговорност на подсъдимата за претендираното престъпление.

Съгласно формулировката в ОА общественотоопасните последици от твърдяната неправилна и неправомерна дейност на подсъдимата се изразяват в погиване /съобразно посоченото в обстоятелствената част и при обосноваването на субективната страна на деянието/; значителна повреда, разрушаване и повреждане /съобразно посоченото в диспозитива/ на изработената скулптура-паметник, символ на българския принос в спасяването на евреите от Холокоста през Втората световна война. Тук, на първо място, проличава предложената от прокурора разнообразна и противоречива по своя смисъл интерпретация на съставомерния вредоносен резултат. От една страна, се сочи погиване и разрушаване на вещта /скулптурата-паметник/, което е равносилно на унищожаване по смисъла на чл. 219 ал.1 от НК и означава засягането ѝ до степен тя да бъде напълно негодна или неизползваема. От друга страна, се сочи значителна повреда и повреждане на вещта, което означава само частично накръняване субстанцията на вещта. Като във втория случай /частично накръняване субстанцията на вещта/ от съдържанието на ОА не става ясно как това проявление на вредата се отнася/съотнася към инкриминирания стойностен израз на същата – в размер на 31 960 лв., която сума е за цялостната изработка на скулптурата. Тези неясноти и противоречия без съмнение се отразяват на годността на обвинението и на практика го определят като негодно в частта досежно претендираните за настъпили общественотоопасни последици. На следващо място, след като по делото не се установява с необходимата безспорност и категоричност каква точно е била съдбата на изработената през 2014 г. по възлагане на ДКИ скулптура и в частност дали тя в действителност е била унищожена /погинала/, респективно дали е била частично повредена или пък целостта ѝ не е била засегната по никакъв начин и е била монтирана в гр. София, то очевидно при тази неустановеност и недоказаност на настъпила вреда, вкл. и от поведението на Л.Д., не може да бъде ангажирана наказателната ѝ отговорност нито за унищожаване /на скулптурата/, нито за повреждане на скулптурата в резултат на нейно неправомерно поведение.

Не следва да бъде уважавана и съответно следва да бъде оставена без последствия претенцията в допълнението към въззивния протест, че всъщност подсъдимата не се била съобщила със задълженията си, произтичащи от общопризнати правила, съставляващи част от добрата житейска практика (съгласно задължителното тълкуване в ППВС № 7/23.12.1976 г.), в какъвто смисъл било направено изрично позоваване в обстоятелствената част на ОА - на стр. 4 от същия. Прокурорът е мотивирал тази си претенция с твърдения, че прилагането на принципите за добра житейска практика са задължавали подсъдимата, след като е заплатила на изработващия цялата стойност (31 960 лева) по договора и след като изработката е била приета от нея, да предприеме най-малкото последващи действия по незабавно подписване с изработващия или с трето лице на протокол за отговорно пазене, който по същество би бил обективно доказателство за сключването на договор за влог по чл. 250 и сл. от ЗЗД; както и че добрите практически модели в контекста на реално изпълване

по съдържание на израза „полагането на грижи на добър стопанин“ са задължавали подсъдимата да организира в рамките на инкриминирания времеви интервал с нейно участие и/или с участието на други служители в ДКИ извършването на периодични проверки на мястото на съхранение на паметника, за да е известно моментното негово състояние. Тук, на първо място, следва да се приеме за напълно основателно възражение на защитниците, че на подсъдимата Л.Д. никога не е повдигано обвинение и тя не е предадена на съд за неполагане на достатъчно грижи, произтичащи от „общопризнати правила, част от добрата житейска практика“. В тази връзка напълно правилна е констатацията на защитата, че в обвинителния акт не са посочени никакви конкретни правила, за които да се твърди, че са „общопризнати“ и че са „част от добрата житейска практика“ и същевременно да са били императивно обвързващи за Л.Д., но тя да не се е съобразила с тях. В случая твърдяните в допълнението към протеста факти, че подсъдимата не се е съобразила с „общопризнати правила, част от добрата житейска практика“, респ. с принципите за добра житейска практика с конкретно посочените измерения, излизат извън предмета на фактическото обвинение, поради което въз основа на тях не могат да бъдат правени преценки относно ангажирането на наказателната ѝ отговорност. Принципното позоваване в ОА на даденото задължително тълкуване в ППВС № 7/23.12.1976 г. относно изпълнителното деяние на престъплението безстопанственост категорично не е достатъчно за обосноваване на конкретните фактически измерения на неправилната дейност на субекта (действие или бездействие), квалифицирана като неполагане на достатъчно грижи.

Предвид всичко гореизложено САС приема, че във фактическите рамки на повдигнатото спрямо подсъдимата обвинение не се установява в инкриминирания период тя да е осъществила от обективна страна състава на претендираното престъпление по чл. 219 ал.1 от НК.

Поради обективната несъставомерност на инкриминираното поведение на подсъдимата напълно неаргументирано и незащитимо се явява и разбирането на държавното обвинение за доказана форма на вината непредпазливост в действията на подсъдимата за извършване на описаното в ОА престъпление по чл. 219 ал.1 от НК.

Неустановяването, респ. отсъствието на обективни елементи от състава на твърдяното престъпление по чл. 219 ал. 1 от НК и липсата на вина като субективен признак на състава на това престъпление са обстоятелства, които изключват по несъмнен начин обективната и субективната съставомерност на инкриминираното деяние по заявената от държавното обвинение в ОА правна квалификация. А това от своя страна обосновава решаващият извод на въззивния съд, че подсъдимата не е осъществила от обективна и субективна страна състава на престъплението, за което ѝ е повдигнато обвинение. В този ред на разсъждения въззивният съд счита, че в рамките на инкриминираните ѝ факти подсъдимата Л.Д. не е извършила нито разследваното престъпление по чл. 219 ал.1 от НК, нито пък друго престъпление, поради което приема за напълно правилен и законосъобразен решаващия извод на СГС на основание чл. 304 от НПК да я признае за невиновна и да я оправдае по повдигнатото ѝ обвинение.

Горното мотивира въззивната инстанция да приеме, че протестът на прокурора от СГП е неоснователен, а атакуваната присъда е правилна и законосъобразна.

При служебната проверка на присъдата не бе констатирано наличието на основания за отмяната или изменението ѝ, поради което и с оглед гореизложеното относно нейната правилност, законосъобразност и обоснованост същата следва да бъде потвърдена.

По тези съображения и на основание чл. 338 от НПК Апелативен съд-София

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло присъда от 04.10.2021 г. на СГС-НО, 2 състав, постановена по НОХД № 753/2020 г. по описа на същия съд.

Решението подлежи на обжалване и протестиране пред ВКС на РБ в петнадесет дневен срок считано от получаване на съобщенията за обявяването му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____